

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ОРТОДОНТІЯ» ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Воронкова Г. В., Карасюнок А. Є.

Українська медична стоматологічна академія

Висвітлено актуальні проблеми викладання предмета «Ортодонтія» іноземним студентам англomовної форми навчання. Окреслено шляхи подолання труднощів у навчанні іноземних студентів.

Ключові слова: англomовні іноземні студенти, ортодонтія, методи викладання.

The article covers the main problems of teaching the subject "Orthodontics" to foreign students with English speaking type of education. The ways of overcoming the difficulties encountered in the study of foreign students are reviewed.

Keywords: English-speaking foreign students, Orthodontics, teaching methods.

У зв'язку з європейським курсом України останнім часом збільшується кількість іноземних студентів, охочих отримати освіту у вітчизняних ЗВО. Закон України «Про вищу освіту» ставить такі цілі: «збільшення частки студентів з країн ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку) до 25 % від загалу іноземних студентів для дослідницьких ВНЗ та до 10 % для національних ВНЗ». Таким чином, держава стимулює заклади вищої освіти до залучення іноземних студентів і створення привабливих умов їх навчання. Особливу увагу звертають на англomовні навчальні програми, запровадження англomовних магістерських і бакалаврських програм, розробку стратегії експорту послуг вищої освіти за кордон з урахуванням нинішньої і майбутньої географії глобального попиту на українську вищу освіту [1].

Найпопулярніші спеціальності серед іноземних студентів медичні: 45% становлять лікувальна справа, стоматологія, медицина і фармація.

В Україні іноземці мають можливість навчатися однією з трьох мов – українською, англійською і російською. Але оптимальним вибором натепер залишається англійська мова: переважна більшість іноземних студентів тією чи іншою мірою вже володіє цією мовою, що принаймні на 1 рік скорочує тривалість навчання; англійська мова підвищує «конвертованість освіти», відкриваючи для студентів можливість стажування чи спеціалізації в країнах Західної Європи, Канади, США; переважна більшість інформаційних ресурсів Internet та інших пошуково-бібліотечних баз даних англomовні; робочою мовою переважної більшості міжнародних конгресів залишається англійська.

Натепер в Українській медичній стоматологічній академії навчаються понад 1200 іноземців, 483 з яких – на стоматологічному факультеті, з них 145 – англomовної форми навчання. Тому підготовка іноземних студентів англomовної форми навчання – висококваліфікованих спеціалістів, професійні знання яких, досвід і володіння практичними навичками будуть конкурентоспроможними на світовому ринку праці, є нагальною проблемою.

Виникла низка проблем у підготовці іноземних студентів англomовної форми навчання. Насамперед це комунікаційно-лінгвістичні (недостатнє знання мови і відповідно – недостатній рівень володіння мовленням як засобом спілкування); культурні (різниця або навіть контраст культурних цінностей щодо культури країни навчання); соціальні та психологічні. По-друге, іноземні студенти мають різні рівні підготовки, різні можливості сприйняття навчальної інформації нерідною мовою, що вимагає розробки і впровадження нових технологій навчання, які сприятимуть комфортності процесу.

Ортодонтія – це один із найскладніших розділів стоматології в навчанні студентів на додипломному рівні освіти, оскільки передбачає освоєння студентами великого обсягу нової складної інформації про етіопатогенез, клініку, діагностику, методи лікування і профілактики зубощелепно-лицевих аномалій. Особливо це стосується студентів стоматологічних факультетів, які опановують спеціальність англійською мовою [2]. Тому організаційні й методичні підходи в навчанні студентів-іноземців англomовної форми навчання на кафедрі ортодонтії мають відрізнятися від навчання вітчизняних студентів: більше використовувати у викладанні записів на дошці ключових слів; слідкувати за записом основних термінів, визначень, понять, детально коментувати ці терміни з метою визначення і закріплення їхнього змісту; вимагати усного неодноразового їх повторення з метою усвідомлення, запам'ятовування і корекції; організувати самостійну аудиторну роботу студентів, навчити користуватися літературою; навчити студентів працювати на лекції, можливо, окремо читати лекції для студентів-іноземців. Найбільш ефективним методологічним підходом викладання іноземним студентам на кафедрі ортодонтії є наочність: робота з контрольно-діагностичними моделями, даними рентгенологічних досліджень, проведення біометричного дослідження, участь у клінічному обстеженні пацієнтів студентської клініки, зняття відбитків та інші практично орієнтовані маніпуляції. Завдання викладача – не тільки примусити студента вивчити розділ предмета, а засвоїти його, встановити логічні зв'язки, максимально використовуючи інтра- й інтердисциплінарну інтеграцію [4].

З цією метою на кафедрі ортодонтії запроваджено написання академічної історії хвороби. Це робота, в якій студент має продемонструвати вміння спілкування з хворим; здатність збирати, аналізувати й узагальнювати отримані від хворого відомості; уміння описати загальний стан хворого, стан різних його систем; навички групувати отриману на обстеженні хворого за допомогою прийомів безпосереднього дослідження інформацію в синдроми і встановити попередній діагноз; на його підставі класифікувати і реалізувати програму додаткового лабораторно-інструментального досліджень із можливим залученням лікарів-консультантів інших спеціальностей; з отриманої сукупності результатів сформулювати клінічний діагноз і обґрунтувати план лікування. Тому важливим завданням у викладанні предмета «Ортодонтія» іноземною мовою є створення високоякісної навчально-методичної бази для самостійної роботи студентів, яка відповідає міжнародним стандартам. З цією метою на кафедрі розробляються методичні рекомендації для підготовки студентів до заняття [3]. Ураховуючи мовні труднощі й особливості сприйняття іноземними студентами навчальної програми, колективом кафедри розроблено навчально-методичні посібники, максимально адаптовані для цієї категорії студентів: «Телерентгенографія голови» трьома мовами, «Academic History of Disease».

Велике значення має використання сучасних методів контролю знань. Він здебільшого має проводитись у вигляді усного опитування для постійного підтримання зворотного зв'язку. Тестові завдання англійською мовою викликають нові проблеми: часу для відповідей необхідно давати більше, оскільки він витрачається для пояснення самих питань [5].

Викладання англійською мовою дає можливість і українським викладачам досконаліше оволодіти англійською за рахунок постійної розмовної практики під час лекцій і практичних занять. Але при цьому треба зазначити, що більшість викладачів вивчали англійську мову в Україні та не мають практичного досвіду спілкування в англомовних країнах. Тому їхня англійська, звісно, недосконала. Іноземний студент, для якого англійська є рідною мовою, без зайвих зусиль розуміє весь матеріал, що йому викладають англійською наші викладачі. А між студентом, який навчається англійською, і при цьому його англійська не є досконалою, і викладачем, англійська якого також недосконала, адекватна комунікація не відбувається. Ця обставина призводить до дефіциту знань у студента, до втраченої мотивації до навчання і як результат – до його низької успішності.

Треба також звернути увагу викладача на навчальний матеріал, який викладається на заняттях і лекціях. Оскільки типова навчальна програма з фаху «Ортодонція» більше розрахована на пострадянські країни, викладач має адаптувати терміни й інформацію, враховуючи всесвітньо відому іноземну термінологію, оскільки більшість студентів будуть складати іспити у своїх країнах для отримання ліцензії, використовуючи інші класифікації зубощелепних аномалій, методи дослідження, які не ввійшли до навчальної програми з фаху «Ортодонція». Тому підготовка до заняття зі студентами англомовної форми навчання потребує від викладача ретельнішого аналізу зарубіжної літератури й інших ресурсів. Викладач може залучати самих іноземних студентів до пошуку інформації з теми заняття, оскільки спеціальність «Ортодонція» в наш час популярна серед студентів-іноземців.

Отже, проблема викладання предмета «Ортодонція» іноземним студентам англомовної форми навчання залишається актуальною. Методика викладання має враховувати рівень англійської мови студентів, базові знання студентів, індивідуальні особливості засвоєння інформації окремого студента для отримання достатнього рівня практично-орієнтованих знань.

Список використаної літератури

1. Вороненко Ю.В. Актуальні проблеми розвитку системи підготовки іноземних громадян у вищих медичних (фармацевтично-му) навчальних закладах України / Ю.В. Вороненко, Ю.І. Фісун. – Тернопіль: 2002. – С.14–16.
2. Дичка І.А. Використання сучасних технічних засобів в процесі навчання іноземних студентів / І.А.Дичка, В.І.Прохоров, Є.С.Сулема.–К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002.– С. 113–121.
3. Інноваційні кроки в організації самостійної роботи клінічних ординаторів-іноземців на кафедрі ортодонції / [Л. В. Смаглюк, М. І. Дмитренко, А. М. Білоус, О. М. Нестеренко] // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2017. – С. 151–153.
4. Ортодонція. Типова програма навчальної дисципліни для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації: зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. П. С. Фліс, Н.В. Раценко. – К., 2012. – 88 с. – (Нормативні директивні правові документи).
5. Організація індивідуально-дослідницької самостійної роботи студентів під час написання історії хвороби ортодонтичного пацієнта – компетентнісний підхід в якості підготовки спеціалістів / Л. В. Смаглюк, Н. В. Куліш, А. Є. Карасюнок [та ін.] // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів : навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2017. – С. 153–154.
6. Підвищення якості освіти через оволодіння спеціальними фаховими компетентностями / Л. В. Смаглюк, М. В. Трофименко, Г. В. Воронкова [та ін.] // Актуальні питання в якості підготовки контролю якості освіти у вищих навчальних закладах: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 220–222.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АБРЕВІАТУР МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В СУБМОВІ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Гаврильсва К.Г., Коломієць Б.С., Чуприна К.С.

Українська медична стоматологічна академія

Досліджено особливості перекладу аббревіатур медичної термінології в субмові сучасної англійської мови. Виокремлено і проаналізовано основні типи медичних аббревіацій.

Ключові слова: аббревіатура, медична термінологія, субмова медицини, ініціальні аббревіатури, графічні терміни-аббревіатури, апокопа.

Peculiarities of abbreviations' translation of medical terminology in the sublanguage of English are analyzed. The main types of medical abbreviations are distinguished and analyzed.

Keywords: abbreviation, medical terminology, sublanguage of medicine, initial abbreviations, graphic abbreviations, apocope.

Англійські медичні аббревіатури і скорочення є неоднорідним типом за структурою і сферою функціонування. В англійській, російській, українській термінології медицини аббревіатури посідають важливе місце, але не є надто поширеним явищем і рідко трапляються в повсякденному усному мовленні. А отже, вживання більшості медичних аббревіатур і скорочень обмежується професійною сферою [5].

Абревіатурами позначають діагностичні процедури, методи лікування, назви хвороб, найменування лікарських препаратів і засобів. Усі типи медичних аббревіацій є самостійними термінами, а також вони збагачують термінологічну систему англійської мови.

Актуальність дослідження зумовлюється зростанням інтересу лінгвістів до аббревіації та скорочення в субмові медицини сучасної англійської мови.